

(न्यायनिर्णय)

..१.. संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र.२६४/२०२२.
(सरकार वि. गोपाळ सुर्वे.)

MHRG110006082022	दाखल तारीख — २७.०६.२०२२
	नोंदणी तारीख — २७.०६.२०२२
	निकाल तारीख — ०६.०६.२०२६
	कालावधी — ०३ वर्षे, ११ महिने, १० दिवस

प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी, माणगांव, ता. माणगांव, जि. रायगड

यांचे न्यायालयात

(पिठासीन अधिकारी : श्रीमती अ.प्र.मानव (अ.ब.सोनटके)

संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र.२६४/२०२२. निशाणी क्र. १७/क

प्रथम खबर अहवाल क्रमांक	५०/२०२२
गुन्ह्याचा तपशील व पोलीस ठाणे	महाराष्ट्र सरकारतर्फे, तळा पोलीस ठाणे
निकालाचा दिनांक	०६.०६.२०२६
अभियोग पक्ष	महाराष्ट्र सरकारतर्फे, तळा पोलीस ठाणे
अभियोग पक्षातर्फे वकील	श्री. पी. जे. गावंड, सहाय्यक सरकारी अभियोक्ता
आरोपी	गोपाळ गोविंद सुर्वे वय — ४५ वर्षे, राहणार — तारणे, ता. तळा, जि. रायगड.

(न्यायनिर्णय)

.. २ .. संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र.२६४/२०२२.
(सरकार वि. गोपाळ सुर्वे.)

आरोपीतर्फे वकील	श्री. के. व्ही. धामणकर
-----------------	------------------------

भाग 'ब'

[फौजदारी मार्गदर्शिका, प्रकरण ४, परिच्छेद ४४ (ii)]

गुन्हा घडल्याची तारीख	२९.०५.२०२२
प्रथम खबरी अहवालाचा दिनांक	२९.०५.२०२२
दोषारोपपत्र दाखल दिनांक	२७.०६.२०२२
दोषारोप नोंदविल्याची तारीख	२९.१०.२०२३
पुरावा सुरु झाल्याची तारीख	०२.०५.२०२६
न्यायनिर्णय राखुन ठेवल्याची तारीख	लागु नाही
न्यायनिर्णय घोषित तारीख	०६.०६.२०२६
शिक्षा दिली असल्यास ती तारीख	लागु नाही

मा. उच्च न्यायालयाच्या दिनांक १४.०७.२०२२ रोजीच्या राजपत्राच्या

अधिसूचना क्र. ०८०१/२०२२ नुसार

आरोपीचा तपशील

आरोपी क्र.	आरोपीचे नाव	अटक केल्याचा दिनांक	जामीना वर सोडल्याचा	आरोपीने केलेला गुन्हा	निर्दोष मुक्तता किंवा दोषी	सुनावण्यात आलेली	संपरिक्षेदरम्यान आरोपी न्यायबंदी
------------	-------------	---------------------	---------------------	-----------------------	----------------------------	------------------	----------------------------------

(न्यायनिर्णय)

.. ३ ..

संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र.२६४/२०२२.

(सरकार वि. गोपाळ सुर्वे.)

			दिनांक			शिक्षा	असलेला कालावधी
१.	गोपाळ गोविंद सुर्वे	फौ.प्र.सं .कलम ४१(अ) (१) प्रमाणे नोटीस	--	मुंबई दारुबंदी कायदा कलम ६५(ई).	निर्दोष मुक्तता	लागु नाही	लागु नाही

न्यायनिर्णय

अभियोगपक्ष, बचाव पक्ष व न्यायालयीन साक्षीदारांची यादी

अ. अभियोगपक्ष -

अनु. क्र.	साक्षीदाराचे नाव	निशाणी क्रमांक	पुराव्याचे स्वरूप
१.	प्रकाश विजय काजारे - साक्षीदार क्र.१	१६	पंच

ब. बचाव पक्षाचे साक्षीदार असल्यास - निरंक

क. न्यायालयीन साक्षीदार असल्यास -निरंक

अभियोगपक्ष, बचाव पक्ष व न्यायालयीन निशाण्यांची यादी

अ. अभियोगपक्ष -निरंक

ब. बचाव पक्ष - निरंक

क. न्यायालयीन निशाणी -निरंक

न्यायनिर्णय

(दिनांक ०६.०६.२०२६ पारित केला.)

आरोपीविरुद्ध महाराष्ट्र दारु बंदी अधिनियम, १९४९ चे कलम ६५ (ई) अन्वये गुन्हा केल्याचा दोषारोप ठेवणेत आलेला आहे.

अभियोग पक्षाची थोडक्यात हकीकत

२. दि.२८.०५.२०२२ रोजी फिर्यादी जी. डी. शिंदे, बकल क्र.२०५४, पोलीस शिपाई, हे हद्दीत प्रोव्हीशन वॉच करीत असताना बातमीदारामार्फत बातमी मिळाली की, मौजे तारणे गावचे पुर्वेस जंगलभागात गावठी हातभट्टीची दारु विक्री केली जाते. म्हणून ते व त्यांचे सहकारी दोन पंचासह तारणे बस स्टॉप येथून तारणे गावचे जंगलभागात गेले. तेथे एक इसम त्याचे डोक्यावर प्लॅस्टीकचा कॅन घेवून येत होता. त्याचे जवळ कॅनमध्ये गावठी हातभट्टीची तयार दारु असल्याचे निष्पन्न झाले. आरोपीने बेकायदेशीर रित्या दारु बाळगली म्हणून जी. डी. शिंदे यांनी आरोपीविरुद्ध पोलीस ठाणे येथे सरकारतर्फे फिर्याद दिली.

३. सदरच्या फिर्यादीप्रमाणे माणगांव पोलीस ठाणे गुन्हा नोंदणी क्र.५०/२०२२ नोंदविला. गुन्हाचा तपास एस. एस. शिंदे, पोलीस हवा. १२७५ यांनी केला. त्यांनी साक्षीदारांचे जाबजबाब नोंदविले. जप्त मुद्देमालापैकी एक सिलबंद बाटली रासायनिक विप्लेषणासाठी पाठविली. तपासाअंती आरोपीविरुद्ध पुरावा मिळून आल्याने त्यांनी दोषारोपपत्र दाखल केले.

४. आरोपीविरुद्ध महाराष्ट्र दारु बंदी अधिनियम, १९४९ चे

कलम ६५(ई) प्रमाणे गुन्ह्याचा आरोप नि.क्र.१२ वर नोंदविण्यात आला. आरोपीने आरोप कबूल नसल्याचे सांगून त्यांची संपरिक्षा करण्याची विनंती केली. आरोपीने संपूर्ण घटना नाकारली व त्याचेविरुद्ध खोटी फिर्याद दाखल केल्याचे कथन केले. अभियोग पक्षाचा सबळ पुरावा न मिळून आल्याने आरोपीचे नागरिक सुरक्षा संहिता २०२३, चे कलम ३५१(१)ब अन्वये निवेदन नोंदविण्यात आले नाही.

५. अभिलेखातील कागदपत्रांचे अवलोकन केले असता व अभियोग पक्षातर्फे श्री. पी. जे. गावंड सहा.सरकारी अभियोक्ता व आरोपीतर्फे विधीज्ञ श्री. के. व्ही. धामणकर यांचा युक्तिवाद ऐकल्यानंतर प्रस्तुत प्रकरणाच्या निर्णयाप्रत पोहचण्याकरीता खालील मुद्दे उपस्थित होतात. सदर मुद्द्यांवरील माझे निष्कर्ष कारणमिमांसेसह खालीलप्रमाणे नोंदविले आहेत-

अ.क्र.**मुद्दे****निष्कर्ष**

१. अभियोग पक्ष असे सिध्द करतो काय की,
दिनांक २९.०५.२०२२ रोजी मौजे तारणे
गावचे हद्दीत ता. माणगांव, जि. रायगड येथे
आरोपीने त्याच्या ताब्यात गावठी
हातभट्टीच्या दारुचा साठा विना परवाना
अवैधरित्या जवळ बाळगल्याच्या स्थितीत
मिळून आला व त्याद्वारे आरोपीने महाराष्ट्र
दारुबंदी अधिनियम, कलम ६५ (ई) अन्वये

गुन्हा केला ?

नाही.

२. काय आदेश ?

अंतिम
आदेशानुसार.

कारणमिमांसा

६. अभियोग पक्षाने आरोपीविरुद्धचे दोषारोप सिध्द करण्याकरीता केवळ एक साक्षीदाराची साक्ष नोंदविली आहे. अभियोग पक्षातर्फे पंच साक्षीदार प्रकाश विजय काजारे (सा.क्र.१) निशाणी क्र.१६ वर नोंदविण्यात आली आहे. पंच साक्षीदाराने अभियोग पक्षास सहाय्य केले नाही म्हणून निशाणी क्र.१ वर आदेश पारित करून अभियोग पक्षाचा पुरावा बंद करण्यात आला.

मुद्दा क्रमांक १ बाबत:-

७. अभियोग पक्षातर्फे पंच साक्षीदार प्रकाश काजारे (सा.क्र.१) यांनी सरतपासात असे कथन केले आहे की, पंचनाम्यावर त्यांची सही आहे. परंतु पंचनाम्यातील मजकूर त्यांना माहिती नाही. सरकार पक्षाच्या बाजूने सहाय्य होईल असा पुरावा अभिलेखावर आणता आलेला नाही. या पंच साक्षीदाराची साक्षी जबाबावरून त्यांनी अभियोग पक्षाच्या कथनास मदत केली नाही. सबब, सदर पंच साक्षीदाराचा तोंडी पुरावा अभियोग पक्षास उपयुक्त ठरत नाही.

८. पंच साक्षीदाराच्या साक्षीवरून पोलिसांनी घटनास्थळावरून

दारु जप्त केल्याचे आणि घटनास्थळ व जप्ती पंचनामा तयार केल्याचे अभिलेखावर सिद्ध होत नाही. अभिलेखाचे एकंदरीत अवलोकन केल्यानंतर असे दिसून येते की, प्रकरणातील महत्वाचा पंच साक्षीदार याने सरकार पक्षास मदत केली नाही. त्यामुळे घटनेच्या वेळी नेमके काय घटना घडली हे अभिलेखावर आले नाही.

९. अभियोग पक्षाने या कामी मुद्देमाल जप्तीचा पंचनामा शाबीत केलेला नाही. त्यामुळे, आरोपीच्या ताब्यातून मुद्देमाल जप्त केला, ही मुख्य बाब शाबीत झालेली नाही. पंच साक्षीदाराने सहाय्य न केल्याने व मुद्देमाल जप्ती पंचनामा शाबीत न झाल्याने अभियोग पक्षाने याकामी फिर्यादी व तपासिक अंमलदार यांना तपासलेले नाही. त्यामुळे, याकामी अभियोग पक्ष कथन करतो, ती घटना सबळ पुराव्याअभावी शाबीत झालेली नाही.

१०. अभियोग पक्षाने पंच साक्षीदाराव्यतिरिक्त इतर लोकांचे जबाब नोंदवलेले नाही असे दिसून येते. आरोपीच्या ओळखीबाबत कोणताही विश्वासाहार्य पुरावा अभिलेखावर दाखल केला नाही. तसेच जप्त मुद्देमाल हा आरोपीचा असल्याबाबतही कोणताही पुरावा अभिलेखावर नाही. घटना ही सार्वजनिक ठिकाणी घडलेली असून देखील घटनास्थळ असलेल्या परिसरातील साक्षीदार अभियोग पक्षाने तपासलेले नाहीत. अभियोग पक्षाने रासायनिक परिक्षणाचा अहवाल अभिलेखावर दाखल केला नाही. या सर्व बाबी लक्षात घेता आरोपी हा देशी दारु विक्री करीत होता हे संशयापलीकडे सिद्ध करण्यास अभियोग पक्ष असमर्थ ठरला आहे. अशा परिस्थितीत उपलब्ध पुराव्याच्या आधारे आरोपीला महाराष्ट्र दारु बंदी अधिनियम, १९४९ चे कलम

६५ (ड) नुसार दोषी धरता येणार नाही. सबब, मी मुद्दा क्रमांक १ चे उत्तर नकारार्थी देत आहे.

मुद्दा क्र. २ बाबत: -

११. अभियोगपक्ष या न्यायालयाने आरोपीवर निश्चीत केलेला महाराष्ट्र दारु बंदी अधिनियम, १९४९ चे कलम ६५ (ड) अन्वयेचे दोषारोप आरोपीविरुद्ध निर्विवादपणे सिद्ध करण्यास असफल ठरलेला आहे. त्यामुळे पर्यायाने आरोपी ही निर्दोषमुक्त होण्यास पात्र आहे. प्रस्तुत प्रकरणातील जप्त मुद्देमाल दारु अपील कालावधी संपल्यानंतर कलेक्टर, राज्य उत्पादन शुल्क यांचेकडे पुढील कायदेशीर कार्यवाहीसाठी पाठविणे न्यायोचित आहे. वरील सर्व कारणांमुळे हे न्यायालय खालीलप्रमाणे आदेश पारीत करीत आहे.

आदेश

- अ. आरोपी गोपाळ गोविंद सुर्वे यांची मुं.वा.प्रोव्ही. ॲक्ट कायदा कलम ६५(ई) अन्वये असलेल्या दोषारोपातून फौजदारी प्रक्रिया संहितेचे कलम २५५ (१) अन्वये निर्दोष मुक्तता करणेत येत आहे.
- ब. प्रस्तुत कामी जप्त असलेला मुद्देमाल दारु नाश केली नसल्यास विल्हेवाट लावण्यासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालयाने जप्त (Confiscate) केली नसल्यास राज्य उत्पादन शुल्क विभागाकडे अपील कालावधीनंतर नाश करणेसाठी पाठविण्यात यावे.

(न्यायनिर्णय)

.. ९ ..

संक्षिप्त फौजदारी खटला क्र.२६४/२०२२.

(सरकार वि. गोपाळ सुर्वे.)

क. आरोपीचे वैयक्तिक जात मुचलके व जामीन कदबे रद्द करण्यात येते.

ड. आरोपीने फौजदारी प्रक्रिया संहिता, १९७३ चे कलम ४३७ अ प्रमाणे प्रत्येकी रक्कम रुपये १५०००/- चा जामीन द्यावा.

(न्यायनिर्णय खुल्या न्यायालयात जाहीर करण्यात आला)

माणगांव,

दिनांक : ०६.०६.२०२६

श्रीमती अ.प्र.मानव (अ.ब.सोनटके)

प्रथम वर्ग न्यायदंडाधिकारी, माणगांव.